

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Kroondomein Het Loo
t.a.v.
p/a Econsultancy
Fabriekstraat 19c
7000AP Doetinchem

**Directoraat-generaal Agro en
Natuur**

Directie Natuur en Biodiversiteit

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/Inv

Behandeld door

T 070 379 7976

F 088 223 3334

Datum 28 maart 2018
Betreft Besluit vergunning Wet natuurbescherming
project Verruiming activiteiten Het Aardhuis, Kroondomein Het Loo

Geachte ,

Op 11 oktober 2017 diende Econsultancy te Doetinchem, door u schriftelijk daartoe gemachtigd, een aanvraag in voor vergunning op grond van de artikelen 2.7, lid 2, jo. 1.3, lid 5, Wet Natuurbescherming (verder: Wet nb) bij de provincie Gelderland voor het project Verruimen activiteiten Het Aardhuis, Kroondomein Het Loo te Hoog Soeren.

Bij uw aanvraag voegde u een natuurtoets met daarin een beschrijving van het voorgenomen project en een stikstofberekening via het programma Aeries Calculator.

Omdat de voorgenomen activiteit plaatsvindt door of namens een lid van Koninklijk Huis, is niet gedeputeerde staten maar de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit het bevoegd gezag. De aanvraag met bijbehorende bijlagen werd daarom doorgestuurd. Dit gebeurde op 8 februari 2018.

Ik verleen u hierbij vergunning voor het aangevraagde project dat wordt uitgevoerd in het Natura 2000-gebied Veluwe.

Voor een weergave van de inhoud van de aanvraag en de relevante wet- en regelgeving, alsmede het van toepassing zijnde beleid, verwijs ik naar de bijlage bij dit besluit. In dezelfde bijlage treft u voorts mijn inhoudelijke overwegingen aan die aan dit besluit ten grondslag liggen. De aanvraag en de bijlagen maken onderdeel uit van dit besluit.

Voorschriften en beperkingen

Ter bescherming van de in het Natura 2000-gebied Veluwe aanwezige beschermde natuurwaarden, verbind ik aan deze vergunning de volgende voorschriften en beperkingen.

Algemeen

1. Deze vergunning staat op naam van Kroondomein Het Loo (hierna vergunninghouder) (of diens rechtsopvolger).
2. Deze vergunning wordt uitsluitend gebruikt door (medewerkers van) de vergunninghouder of aantoonbaar in opdracht van de vergunninghouder handelende (rechts)personen. De vergunninghouder blijft daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze vergunning.

Ons kenmerk

DGAN-NB / 18025585

Uw kenmerk

Aanvraag 06-10-2017

Bijlage(n)

1

3. De in voorschrift 2 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar de vergunde activiteit wordt uitgevoerd over een kopie van deze beschikking, inclusief alle daarbij behorende bijlagen.
4. De in voorschrift 2 genoemde (rechts)personen zijn aantoonbaar op de hoogte van de inhoud en het doel van deze voorschriften en beperkingen, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
5. Het tijdstip waarop de vergunde activiteit daadwerkelijk wordt gestart, wordt minimaal 4 weken voor de aanvang ervan gemeld aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, ter attentie van het Team Natuurvergunningen (hierna: het bevoegd gezag).
6. De vergunde activiteit wordt overeenkomstig de ingediende aanvraag en bijbehorende passende beoordeling uitgevoerd, met inachtneming van de aan deze vergunning verbonden voorschriften en beperkingen. Bij eventuele strijdigheid van de aanvraag en/of passende beoordeling met de voorschriften en beperkingen in onderhavige vergunning, prevaleren deze laatste.
7. Bij een opgetreden incident wordt onverwijld melding over de aard en omvang van het incident gedaan aan het bevoegd gezag onder overlegging van alle relevante gegevens. Onder incident wordt in dit verband verstaan 'een onvoorziene gebeurtenis waardoor schade aan de natuurlijke kenmerken in het betrokken beschermde gebied is of kan worden toegebracht' (bijvoorbeeld wanneer onbedoeld vrijgekomen schadelijke stoffen een habitatype of habitat- of vogelsoort bedreigen.)
8. Bij een opgetreden incident is de vergunninghouder verplicht eventuele verontreinigingen zo mogelijk direct te laten verwijderen en de eventueel opgetreden schade voor zover mogelijk te herstellen, zulks ter beoordeling van het bevoegd gezag.
9. Alle door of namens het bevoegd gezag te geven aanwijzingen en/of uitvoeringsbepalingen worden binnen de in de aanwijzing bepaalde termijn opgevolgd.
10. Zodra de aanlegwerkzaamheden met betrekking tot de vergunde activiteit feitelijk zijn beëindigd, wordt dit uiterlijk binnen een week bij het bevoegd gezag gemeld.
11. Alle correspondentie uit hoofde van deze vergunning kan per reguliere post of per e-mail (wetnatuurbescherming@minez.nl) worden gedaan.

Nadere inhoudelijke voorschriften

12. Indien werkzaamheden worden uitgevoerd tijdens het broedseizoen van relevante vogelsoorten, wordt, voorafgaand aan de werkzaamheden, het deel van het Natura 2000-gebied Veluwe waar mogelijk verstoring als gevolg van de werkzaamheden kan plaatsvinden, gemonitord op het voorkomen van broedplaatsen van deze soorten.
13. Indien broedplaatsen van deze soorten worden aangetroffen dan vinden de werkzaamheden zodanig plaats dat deze broedplaatsen niet worden verstoord.
14. Te gebruiken bouwverlichting wordt zodanig in- en afgesteld dat er geen uitstraling plaatsvindt in het Natura 2000-gebied Veluwe.

Toezicht

15. De vergunninghouder voert een administratie waarin alle op deze vergunning betrekking hebbende documenten en bewijsstukken ten aanzien de naleving van de voorschriften en beperkingen van deze vergunning zijn opgenomen.
16. De vergunninghouder geeft, overeenkomstig de Algemene wet bestuursrecht, alle medewerking aan de aangewezen toezichthouder(s).
17. Gevraagde informatie en documenten met betrekking tot deze vergunning, worden op eerste vordering aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren getoond.

Looptijd/geldigheid

18. Met betrekking tot de aanlegfase is deze vergunning geldig tot en met 31 december 2019. Met betrekking tot de exploitatiefase geldt deze vergunning voor onbepaalde tijd.
19. De vergunning waarin ontwikkelingsruime ten aanzien van stikstof is toegedeeld kan worden ingetrokken of gewijzigd, indien het project of de andere handeling waarop dit besluit betrekking heeft, nadat het besluit onherroepelijk is geworden, niet is gerealiseerd, onderscheidenlijk is verricht.

Ter informatie

Op grond van art. 5.1, lid 1 Wnb jo. afdeling 4.1.1. Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) kan een verzoek tot wijziging van de vergunning worden ingediend.

Op grond van artikel 5.4, lid 1 en lid 2 Wnb kan de verleende vergunning worden ingetrokken of gewijzigd.

Op grond van artikel 7.2, lid 2 Wnb kan een last onder bestuursdwang worden opgelegd.

Conform artikel 5:32, lid 1, Awb kan een bestuursorgaan dat bevoegd is bestuursdwang toe te passen, in plaats daarvan, aan de overtreder een last onder dwangsom opleggen.

Hoogachtend,

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
namens deze:

MT-lid directie Natuur en Biodiversiteit

Bijlage:

1. Inhoudelijke overwegingen

Bezwaar

Tegen dit besluit staat op grond van de Algemene wet bestuursrecht voor een belanghebbende de mogelijkheid open een bezwaarschrift in te dienen. Een bezwaarschrift moet binnen zes weken na bekendmaking van dit besluit worden ingediend bij:

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
Afdeling Juridische Zaken
Postbus 40219
8004 DE Zwolle

Het bezwaarschrift dient te zijn ondertekend en moet ten minste de volgende elementen bevatten:

- a) de naam en het adres van de indiener;
- b) de dagtekening;
- c) een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar gericht is, en
- d) de gronden van bezwaar.

Het is raadzaam een kopie van dit besluit bij het bezwaarschrift te voegen.

Publicatie besluit

Op grond van artikel 8 van de Wet openbaarheid van bestuur zal het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit onderhavig besluit openbaar maken. De besluiten op grond van de Wnb, waaronder onderhavige, zullen, onder anonimisering van de persoonsgegevens, geplaatst worden op <http://vergunningenbank.overheid.nl/wet-natuurbescherming>

Overwegingen

Inhoud

1 ONDERWERP AANVRAAG	6
2 PROCEDURE	6
3 WETTELIJK KADER.....	6
3.1 Relevante artikelen Wet natuurbescherming	6
3.2 Bevoegdheid	7
3.3 Vergunningplicht	7
3.4 De beoordeling van projecten en andere handelingen	7
4 INHOUDELIJKE BEOORDELING	8
4.1 Afbakening	8
4.2 Mogelijke effecten en mitigatie	9
4.3 Cumulatie.....	10
5 CONCLUSIE VERGUNNINGVERLENING	10

1 ONDERWERP AANVRAAG

Econsultancy te Doetinchem vraagt, namens Kroondomein Het Loo, een vergunning aan op grond van artikel 2.7 Wet natuurbescherming (verder: Wnb) voor de realisatie van het project Verruiming activiteiten Het Aardhuis, Kroondomein Het Loo, gelegen aan Het Aardhuis 1 te Hoog Soeren. Het betreft hier het bezoekerscentrum. Binnen het project wordt de volgende maatregel uitgevoerd:

- Interne verbouwing van het bezoekerscentrum, welke het mogelijk maakt om
  - maximaal 50 weken per jaar het bezoekerscentrum te verhuren
  - de openingstijden van het bezoekerscentrum van eind maart tot 1 november te verruimen en de mogelijkheid te bieden tot lunch en diner
  - bezoekers te ontvangen tot 60.000 personen per jaar.

De verwachte realisatieperiode van het bovengenoemd project is uiterlijk eind 2019. Daarna start de exploitatiefase en deze is onbepaald.

De aangevraagde activiteit kan leiden tot effecten op de beschermde natuurwaarden van het Natura 2000-gebied Veluwe.

Voor een uitgebreidere beschrijving van de voorgenomen activiteit wordt korthedshalve verwezen naar de Natuurtoets Bezoekerscentrum Aardhuis d.d. 28 augustus 2017 onder nummer 4691.004/D1, welke ik aanmerk als Passende Beoordeling als bedoeld in artikel 2.8, eerste lid, Wnb (verder: PB) en behorend bij deze de aanvraag.

2 PROCEDURE

Op 11 oktober 2017 diende u uw aanvraag digitaal in bij de provincie Gelderland. Op 8 februari 2018 stuurde de provincie Gelderland uw aanvraag digitaal door naar het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit vanwege de bevoegdheid tot het nemen van een besluit op deze aanvraag.

Op 20 februari 2018 werd de aanvraag door mij in behandeling genomen. Ik heb u daarover en het feit dat de totale beslistermijn van 20 weken inmiddels was verstreken, per e-mail geïnformeerd. Ons kenmerk bij deze aanvraag is DGAN-NB/18025585.

3 WETTELIJK KADER

3.1 Relevante artikelen Wet natuurbescherming

In relatie tot het betrokken Natura 2000-gebied Veluwe zijn in deze relevant de artikelen 2.7, lid 2, jo 1.3, lid 5, 2.8, lid 1, 2.9, lid 5 tot en met 8 Wnb en de

artikelen 2.7, lid 1, sub b, artikel 2.8, 2.12 Besluit natuurbescherming (hierna: Bnb).

De exacte wetsteksten zijn te raadplegen op www.overheid.nl onder 'wet- en regelgeving'.

3.2 Bevoegdheid

De voorgenomen activiteit valt onder artikel 1.3, eerste lid, onder j, Bnb, luidend: Als categorieën van handelingen en projecten als bedoeld in artikel 1.3, lid 5, onderdeel a Wnb, worden aangewezen:
1 j activiteiten van of namens een lid van het Koninklijk Huis

Op grond van artikel 1.3, lid 5, Wnb, de artikelen 1.2 en 1.3 Bnb en het Besluit mandaat, volmacht en machtiging voor LNV 2017 (Staatscourant 15 november 2017, nr. 65924), in samenhang met het Besluit ondermandaat, volmacht en machtiging voor het directoraat-generaal voor Agro en Natuur van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit 2017 (Staatscourant 22 november 2017, nr. 67554), zijn de (plaatsvervangend) directeur van de directie Natuur en Biodiversiteit van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, alsmede het MT-lid van de genoemde directie wiens werkterrein het betreft, namens de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit gemachtigd inzake de besluitvorming over vergunningaanvragen op grond van artikel 2.7, lid 2, van de Wnb.

3.3 Vergunningplicht

De uitvoering van het aangevraagde project kan mogelijk de kwaliteit doen verslechteren van of een significant verstoring effect hebben op de in hoofdstuk 4 genoemde beschermde natuurwaarden en is daarmee vergunningplichtig voor de Wnb.

3.4 De beoordeling van projecten en andere handelingen

3.4.1. Project met mogelijk significante gevolgen

De door u voorgenomen activiteit is een project in de zin van artikel 2.7, lid 2 Wnb dat, afzonderlijk of in cumulatie met andere plannen of projecten, kan leiden tot significante gevolgen (het niet halen) voor de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura-gebied. Het voorgenomen project betreft de uitvoering van bouwwerken of de totstandbrenging van andere installaties of (materiële) werken en andere (materiële) ingrepen in het natuurlijke milieu of landschap, inclusief de ingrepen voor de ontginning van bodemschatten.

3.4.2. Passende beoordeling

Voor een project dat, afzonderlijk of in cumulatie, kan leiden tot significante gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied, kan alleen een vergunning verleend worden als door de aanvrager een PB gemaakt is, rekening houdend met instandhoudingsdoelstellingen van het gebied. De bij de aanvraag gevoegde PB biedt de grondslag voor de (nadere) vaststelling van de aard en omvang van de gevolgen (mede gelet op de eventuele cumulatie

van gevolgen) en de wijze waarop in mitigatie is voorzien. In de PB zijn de effecten getoetst aan de instandhoudingdoelstellingen uit het aanwijzingsbesluit van het Natura 2000- gebied Veluwe.

Een PB is niet vereist wanneer sprake is van een project dat direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied. Een PB is evenmin vereist wanneer sprake is van de herhaling of voortzetting van een plan of project waarvoor al eerder een PB is gemaakt en wanneer een nieuwe PB geen nieuwe inzichten kan opleveren.

De gevraagde vergunning kan slechts verleend worden, indien ik mij er van heb kunnen verzekeren dat de natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied niet aangetast zullen worden. In het onderstaande volgt mijn beoordeling van de effectenanalyse zoals neergelegd in de PB.

4 INHOUDELIJKE BEOORDELING

4.1 Afbakening

Gebied

De voorgenomen activiteit vindt plaats binnen het Natura 2000-gebied Veluwe, dat is aangewezen als speciale beschermingszone onder zowel de Habitat- als de Vogelrichtlijn.

Gevolgen

Ten behoeve van de beoordeling van de mogelijke effecten op de voor het Natura 2000-gebied geldende instandhoudingsdoelen, is geïnventariseerd welke in redelijkheid denkbare typen gevolgen onderzocht moeten worden. Dit betreft:

- Geluid
- Licht
- Verzuring en vermesting (stikstof)

Natuurwaarden

De relevante natuurwaarden (instandhoudingsdoelen) die mogelijk effect gaan ondervinden van het voorgenomen project zijn:

- Habitattypen:
H4030 Droge heide, H9120 Beuken- en eikenbossen met hulst, H2310 Stuiwzandheide met struikheide, H2330 Zandverstuivingen en H9190 Oude eikenbossen.
- Habitatrichtlijnsoorten:
H1082 Vliegend hert.
- Vogelrichtlijnsoorten
  - Broed- en trekvogels:
A072 Wespandief en A236 Zwarte specht.

De te beschermen natuurwaarden en de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied staan vermeld op www.rijksoverheid.nl/Inv ('Onderwerpen' > 'Natuur en Biodiversiteit' > 'Natura 2000').

Conclusie afbakening

Ik ben van oordeel dat de afbakening van het gebied, de gevolgen en de natuurwaarden welke door de aangevraagde activiteit beïnvloed zouden kunnen worden, in de PB op een juiste wijze heeft plaatsgevonden.

4.2 Mogelijke effecten en mitigatie

Algemeen

Tijdens de aanleg- en gebruiksfase fase (met uitbreiding van de bezoekerstijden naar ook de (late) avonduren) zal er toename zijn van licht en geluid. Dit kan een verstoring effect hebben op relevante vogelsoorten als Wespandief en Zwarte specht. Andere broed- of trekvogelsoorten hebben geen leefgebied binnen de voor deze soorten geldende verstoringsafstand van de voorgenomen activiteit. Ook kan er een verstoring effect optreden op de beschermde Habitatrichtlijnsoort Vliegend Hert. Deze heeft echter binnen de voor hem geldende verstoringsafstand geen leefgebied en derhalve treedt er ten aanzien van deze soort met zekerheid geen significant negatief effect op.

Tijdens de aanlegfase vindt er een geringe toename van bouwverkeer op de planlocatie plaats, waarbij emissie en depositie van stikstof plaatsvindt. Tijdens de aanlegfase vinden er meer verkeersbewegingen plaats dan in de huidige situatie en ook hier is sprake van emissie en depositie van stikstof. De stikstofemissie kan een negatief effect veroorzaken op daarvoor in aanmerking komende, voor stikstof gevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten.

4.2.1 Geluid

Tijdens de aanlegfase is er verkeer van vrachtwagens en verkeer van werkpersoneel. Tijdens de exploitatiefase is er, door verruiming van de openingstijden van het bezoekerscentrum, meer aanbod van voertuigen en mensen. Dit veroorzaakt meer geluid waarmee de relevante soorten verstoord kunnen worden. In de directe omgeving ligt een provinciale weg met een hoog verkeersaanbod. Uit de PB blijkt dat het onderzoek naar extra geluidsbelasting is uitgevoerd met het programma Geomilieu 3.11 en dat daar uit voortkomt dat de extra geluidsbelasting met zekerheid geen significante effecten oplevert op de leefgebieden voor de soorten Wespandief en Zwarte specht. Dit zijn met name dagactieve soorten en de geluidstoename is te weinig voor deze soorten om daar effect van te ondervinden.

Licht

De aanlegfase vindt plaats tijdens daguren en er zal geen gebruik gemaakt hoeven te worden van bouwverlichting. Indien er tijdens de aanlegfase toch werkzaamheden moeten worden uitgevoerd met gebruik van kunstlicht of bouwlampen, dan wordt dit zodanig afgesteld dat er geen uitstraling plaatsvindt in het Natura 2000-gebied Veluwe. Een voorschrift hiertoe is in de vergunning opgenomen.

Tijdens de exploitatiefase rijden er ook voertuigen in de avondperiode en dit kan lichthinder veroorzaken. Uit de PB blijkt dat er geen sprake zal zijn van significante verstoring op verblijfplaatsen van de relevante vogelsoorten Wespandief en Zwarte specht omdat deze op een hogere afstand liggen dan het licht schijnt.

4.2.2 Stikstof

Voor de berekening van het effect op voor stikstofgevoelige habitats en leefgebieden van soorten als gevolg van aanleg en toegenomen verkeersbewegingen, is het daarvoor bestemde systeem Aerius gebruikt. Uit de bij de aanvraag gevoegde berekening Aerius calculator blijkt dat er een depositie berekend wordt van 0,06 mol/ha/jr op het Natura 2000-gebied Veluwe. Stikstofdepositie van meer dan 1 mol ha/jaar betekent dat er sprake is van vergunningplicht op grond van de Wet nb. Indien voor het betreffende Natura 2000-gebied inmiddels 95% van de beschikbare ontwikkelruimte is toegedeeld, geldt voor vergunningplicht een grenswaarde van 0,05 mol/ha/jr. Dat is bij Natura 2000-gebied Veluwe het geval.

Uit de toedelingsbeschikking via het programma Aerius Register blijkt dat er voldoende ontwikkelruimte beschikbaar is en derhalve staat stikstofdepositie als gevolg van het voorgenomen project vergunningverlening niet in de weg.

4.3 Cumulatie

Ik heb hiervoor reeds geconcludeerd dat de uitvoering van de voorgenomen *activiteit zelfstandig beschouwd, niet kan leiden tot een verslechtering van de* kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in het betreffende Natura 2000-gebied of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het betreffende gebied is aangewezen. Er zijn ook geen zogeheten resteffecten waardoor er ook in cumulatie met zekerheid geen significante effecten zullen ontstaan op de relevante instandhoudingsdoelen.

5 CONCLUSIE VERGUNNINGVERLENING

Met de door u uitgevoerde PB als bedoeld in artikel 2.8, lid 1, van de Wnb is de zekerheid verkregen dat met het uitvoeren van de aangevraagde activiteit, rekening houdend met de relevante instandhoudingsdoelstellingen en met inachtneming van de in de vergunning opgenomen voorschriften, waaronder mitigerende maatregelen, geen aantasting zal optreden van de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied Veluwe.

Op grond van het bovenstaande ben ik van mening dat de gevraagde vergunning, onder de opgenomen voorschriften en beperkingen, kan worden verleend.

**Directoraat-generaal Agro en
Natuur**
Directie Natuur en Biodiversiteit

Ons kenmerk
DGAN-NB / 18025585